

להצלת עם
ישראל ולזכות
משפחת סעדיה
ה"ר

עלון שבועי להבנת פרשת השבוע

מפטירים "חזון ישעיהו"

פרשת דברים

גיליון מספר 85

פרשת דברים פרק א'

דברי סיכום, תוכחה וצוואה - בשנה הארבעים לצאת ישראל ממצרים, בראש חודש שבט, כחמשה שבועות לפני פטירתו, מסכם משה רבנו כמה מהמאורעות שאירעו בשנות הנדודים במדבר.

הוא נושא בפני בני-ישראל דברי תוכחה על מעללי אבותיהם במדבר ודברי אזהרה לקראת הכניסה לארץ ישראל. משה פותח בדברי רמז המוכיחים את העם על החטאים: תלונותיהם הרבות; עבודת בעל פעור; חטא העגל; מחלוקת קורח וכל עדתו; פרשת המרגלים ועוד.

אחר כך הוא מספר על יציאתם על-פי ציווי ה' מהר סיני, לאחר קבלת התורה, במגמה להגיע תוך ימים ספורים לארץ ישראל.

אך כבר במהלך הדרך הקצרה, הגיעו התלונות והחטאים שעיכבו את הדרך. משה מתאר כיצד כשל כוחו תחת טורח העם, וכיצד בחר למנות שרי-אלפים, שרי-מאות, שרי-חמישים ושרי-עשרות, שישפטו את העם בצדק וביושר ויטלו חלק בטורח ההנהגה.

תזכורת לחטא המרגלים ועונשו - משה מזכיר לבנים העומדים להיכנס לארץ, כיצד באו אבותיהם, כאשר היו אף הם במצב דומה לקראת כיבוש הארץ, וביקשו לשלוח מרגלים שיתורו את ארץ כנען. הסכמתי, אומר משה, אך התוצאה הייתה קשה. כאשר חזרו המרגלים, מאן העם לעלות לארץ. זאת למרות הפרות המיוחדים שהביאו איתם ולמרות דברי השבח על ארץ זבת חלב ודבש.

משה רבנו מזכיר את שבח ארץ ישראל, שאפילו להר החרמון, שנחשב למקום חרב מרוב קרירותו – היו כמה שמות, מפני שכל אומה ששלטה עליו רצתה שיקרא בשפתה.

הקב"ה כעס, כזכור, על בני-ישראל, וגזר מיתה במדבר על כל הדור הבוגר. הגזרה לא כללה את כלב ויהושע, שני המנהיגים שדיברו בעד הכניסה לארץ, וגם על משה לא נגזר גזרה זו, אבל בגלל תקרית אחרת שהייתה איתכם נגזר עלי למות במדבר, ולא את דור הבנים שטרם הגיעו לגיל עשרים.

מתוך רצון לתקן את המעוות, ניסו רבים לצאת למלחמה ולכבוש את הארץ. הזהרתי אותם, אומר משה, שללא רשות מה' הדבר לא יצלח ויטתיים באסון, ואכן כך היה.

פרק ב'

מסע הכיבוש ומגבלותיו - שלושים ושמונה שנה שהו בני ישראל במדבר בעקבות חטא המרגלים. סך הכול, בצירוף התקופה שקדמה לכך היו במדבר ארבעים שנה.

משה מספר על ציווי ה' להניח לאדום (שעיר) ולא להילחם בהם למרות שלא אפשרו מעבר דרך ארצם. כך גם משהגענו לגבול מואב ועמון, מזכיר משה, נצטוונו לא להילחם עמם.

הרחבה: אפילו שה' הבטיח לתת לאברהם נחלת עשרה עמים, מכל מקום, ה' עזר לאדום, מואב ועמון לכבוש שלשה מהם ולהתיישב שם בינתיים. מדוע? אדום – בזכות כיבוד ההורים של עשו, ומואב ועמון – בזכות החסד שעשה לוט אביהם עם אברהם, שלא גילה במצרים ששרה היא אשתו. אולם, שיבוא המשיח נכבוש גם חלקים אלו.

הראשון ששילם את מחיר התוקפנות נגד ישראל, היה סיחון. גם הוא סירב לאפשר מעבר העם בארצו. הפעם, על-פי הוראה מהקב"ה, אוסף משה חיילים מבני ישראל ומכה את סיחון מלך האמורי ואת כל עמו. אחריו עוג מלך הבשן, מוכה אף הוא על-ידי חיילותיו של משה. עם ישראל יורש את כל ערי הכיבוש.

פרק ג'

גבורת עוג – התורה מציגת, שעוג הוא היחיד שנשאר מהדור הקדום של הרפאים, שהם הענקים שהרגו אמרפל וחבריו בעשתרות קרנים, מיטתו הייתה באורך תשע אמות וברוחב ארבע אמות באמה של עוג, ועשויה מברזל – כי של עץ הייתה נשברת, ושמרו אותה ברבת עמון כדי להראות לכולם את עצמת האיש (במידות של ימינו הייתה בערך באורך 800 מטר).

משה מנחיל את ישראל המזרחית - עתה מזכיר משה לבני ישראל היסטוריה קרובה מאוד, זאת שהם עצמם היו גיבוריה בעת האחרונה. הוא מספר שלאחר כיבוש סיחון ועוג, הוא העניק לשבטי ראובן, גד וחצי שבט המנשה את עבר הירדן המזרחי. הנחלה ניתנה בתנאי שהגברים בני השבטים האלו, יצאו חלוצים לפני בני-ישראל לכיבוש ארץ ישראל המערבית.

צוואת משה: ביטחון בה' - משה מסיים את דבריו אלו, ומספר כי ציווה על יהושע, תלמידו וממשיך דרכו, לאזור אומץ אל מול התמודדויות העתיד. יש לבטוח בה', אומר משה, כשם שהכה את שני מלכי האמורי כך יכה את יתר הממלכות בארץ ישראל: "לא תיראום, כי ה' אלוהיכם הוא הנלחם לכם."

את פרשת דברים

העלון מעון גניזה
אין לקרוא את העלון באמצע קריאת התורה והתפילה

זמני כניסת ויציאת שבת
הדלקת נרות: 19:26
ציאת שבת: 20:17
ציאת שבת ר"ת: 21:10
* הזמנים לפי לוח 'אור החיים'
תל - אביב

לעילוי נשמת
מורים מורטזה בן
שרה, זינמ בת
מרים

רבי שמשון
מאוסטרופולי ורבי
יוסף בן ג'ויא,
מח"ס טל אורות

רבי בן ציון
הלברשטאם -
האדמו"ר מכאבוב
הי"ד - ה'תש"א

רבי מנחם עזריה -
הרמ"ע מפאנו,
ה'ש"ף

דבר תורה לימי בין המצרים

ימי בין-המצרים הם ימי אבל ועצב, אולם בשבתות של שלושת השבועות האלה צריכה לשרות שמחה. יתרה מזו, בשבתות האלה צריכה להיות שמחה גדולה יותר מבשבתות אחרות, כדי שלא יהיה מקום לחשש שהעדר השמחה נובע מהאבלות של בין-המצרים. עניין זה נובע גם ממהותם הפנימית של הדברים: שבת היא מעין לעתיד לבוא - "יום שכולו שבת". כשתבוא הגאולה, הרי לא יישאר שום רושם מהגלות ולא יהיה שום מקום לעצב ולצער כלשהם. לכן אסור לאווירת בין המצרים להשפיע על השבת, שהיא מעין תקופת העתיד.

הצלייה שאחרי הגלות

כל זה מסביר מדוע אסור להתעצב בשבתות האלה, אך מה הסיבה לריבוי השמחה בשבתות בין-המצרים לעומת שבתות אחרות? אלא ידוע, שגאולה הבאה לאחר גלות מביאה אותנו למציאות גבוהה ועליונה לעומת המצב שהיה קודם הגלות. הלוא אם הגלות רק מחזירה את המצב ששרר קודם

הגלות, נמצא שהגלות הייתה דבר רע, שלא הביא שום תועלת. רק אם הגאולה מביאה אותנו למדרגה גבוהה יותר, יש טעם ותועלת בגלות.

בניין מפואר יותר

בהלכה מובא העניין של "סותר על-מנת לבנות" - אדם הורס בית, כדי לבנות תחתיו בית אחר. אמנם הוא עושה עכשיו פעולת הרס, אבל מכיוון שהמטרה היא לבנות בית גדול ומפואר יותר, נחשבת גם ההריסה כבניין. אך ברור שכל זה הוא רק כאשר ההרס נועד לבנות בית גדול ונאה יותר, כי אם הכוונה היא להחזיר את הבית הקודם, נמצא שההרס הוא ללא תועלת.

דבר זה נכון לכל גלות וגאולה. אפילו גאות מצרים, שלא הייתה גאולה סופית ואחריה היו עוד גלויות, הביאה בכל-זאת את עם-ישראל למדרגה גבוהה יותר ממדרגתם לפני הגלות. בגלות זו ביררו בני-ישראל את ניצוצות הקדושה שהיו במצרים, ובכך הושגה מטרת הגלות.

לא תהיה עוד גלות

על-אחת-כמה-וכמה הגאולה העתידה, שהיא גאולה אמיתית ושלמה, שאין אחריה גלות - ודאי שהיא יוצרת אור חדש לגמרי, מהות חדשה, שבה לא יהיה עוד מקום לגלות.

אור כזה לא היה קודם-לכן, שהרי הייתה יכולה להתרחש הגלות, אבל לעתיד לבוא תישלל לגמרי כל אפשרות כל גלות. משום כך צריכה להיות שמחה יתרה בשבתות של ימי בין-המצרים, כי עניינן של השבתות הללו הוא נתינת-כוח מיוחדת להפוך את 'בין המצרים' לששון ולשמחה. רמז לכך יש למצוא בהלכה הפסוקה בשולחן-ערוך, שבשבתות בין-המצרים מותר לערוך אפילו סעודת שלמה בשעתו.

שכן בימי שלמה הייתה הלבנה בשלמותה, כמו שהיה בזמן הגאולה. וכך בשבת זו ניתן הכוח להפיכת הימים הללו לששון ולשמחה.

ענינה אלו הן גלות אנו

מילתא דבדיחותא

- ζ אנשים רזים טוענים שהם אוכלים הכל ושמנים טוענים שהם לא אוכלים כלום... מישהו פה משקר.....
- ζ אחד אומר לחבר שלו --ראיתי שלט "צבע ביתך ב-3,777 שקל" אז צבעתי, ממי אני אמור לקבל את הכסף עכשיו???
- ζ קמצן מספר: פעם פחדתי מהחושך. היום כשאני רואה את חשבון החשמל אני פוחד מהאור.....
- ζ מי אמר שגברים לא יכולים לעשות שלושה דברים בבת אחת - בוודאי שהם יכולים! לדוגמא, כשגבר שוטף פנים - הוא מרטיב גם את המראה וגם את הרצפה....
- ζ שני אנ"ש עוברים בסמוך לחנות ומבחינים בשלט: 'פתוח 24 שעות ברציפות' אומר אחד לחברו: המקום הזה פתוח הרבה מאד זמן.....
- ζ שמתי לב שכשאני אוכל חטיף אנרגיה, זה נותן לי כוח להמשיך מה יש עוד לאכול....

חדש!!! עכשיו העלון 'סעדיה גאון' גם בדיגיטל. ניתן למצוא את העלון באתר דרשו ובאתר גליונות וכן ניתן להצטרף לרשימת המצטרפים לקבלת העלון במייל
saadiagaonahadash@gmail.com